

परिचय

सामाजिक तथा ग्रामिण विकासको क्षेत्रमा पेशागत रूपमा सलन भई काम गर्न चाहने व्यक्तिहरूको लागी सामाजिक

सेवा अध्ययन केन्द्र द्वारा सामुदायिक सेवा विषयको नौ महिने तालिम कार्यक्रम संचालन गदै आईरहेको छ। यस केन्द्रको स्थापना वि.

सं. २०४३ साल (सन् १९८७) मा भएको हो। यस केन्द्रको जन्म नै गाउँ स्तरमा वास्तविक रूपमा पछि पारिएका जनताहरूसँग कार्यरत कार्यकर्ताहरूलाई तालिमको संचालनबाट नै भएको हो। नेपालको विद्यमान परिस्थितिमा एक पेशागत र परिपक्व सामाजिक तथा विकास कार्यकर्ता निर्माणको लागी यस नौ महिने तालिमले हरेक सहभागीहरूलाई विविध सिद्धान्त, विधी, सोचाई, सिप र व्यक्तिगत विकासका क्रियाकलापहरूसँग परिचित गराउने र सहभागी बनाउने गरिन्छ। समग्रमा नेपालको विकासको महत्वकांक्षा बोकेका लगनशिल र चरित्रवान व्यक्तिहरूलाई यस तालिममा बढि प्राथमिकता दिईने छ।

सामाजिक न्याय, समानता, सत्यता (Openness) सचेतता प्रति प्रतिबद्धता नै यस केन्द्रको मूल मान्यताहरू हुन। अतः यसले हरेक सहभागीहरूले स्वयमको विकासको लागी प्रतिबद्ध भएको हेर्न चाहन्छ र हरेकले सोही अनुसारको मुल्य मान्यता र धारणा अनुसार व्यवहारहरू देखावस भन्ने आशा राख्छे।

तालिम मुख्यतया पाँच खण्डमा विभाजित छ। कक्षा शिक्षण (Class Room), Field Placement, Block Placement, स्वः अध्ययन (Independent Study), छात्र / छात्रावास (Hostel)। यि सबै सहभागीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागी समान महत्वका छन् र यिनीहरूको परिपूरकको रूपमा रहेको छ। यस केन्द्रको तालिमले

सहभागीहरूलाई विकासका विविध पक्षहरूसँग परिचित गराउँछ। साथै छात्र र छात्रावासको पारिवारिक वातावरणले तालिमको सिकाईलाई अझ अनुकूल प्रभाव पार्दछ। त्यसकारण उपरोक्त पारिवारिक वातावरणलाई खलल नपार्न हरेक वर्ष बढिमा २५ जना मात्र सहभागीहरू लिनै नीति लिईएको छ। यस नीतिले केन्द्रको तर्फबाट हरेक सहभागीहरूको विकासको लागी विशेष टेवा पु-याउन मद्दत मिलेको छ। तालिममा सिकाईएको प्रकृत्यालाई अझ प्रभावकारी र फलदायी बनाउनको लागी सबै कक्षाहरू सहभागिमूलक विधिबाट संचालन गर्न र सबै

सहभागीहरूलाई आफ्नो विचारहरू खुल्ला र स्वतन्त्र रूपमा अभिव्यक्त गर्न प्रोत्साहित गर्ने गरिन्छ। यो तालिम सिकसकेपछि सहभागीहरूलाई प्रमाण पत्र प्रदान गरिने छ।

उद्देश्य

अति पिछिडिएका ग्रामिण जनजीवनमा सबैभन्दा तल्लो तह / स्तरका जनताहरूको जीवन शैलीमा साँचो अर्थमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउन चाहने व्यक्तिहरू तयार गर्नु नै यस केन्द्रद्वारा संचालित नौ महिने सामुदायिक सेवा तालिमको प्राथमिक उद्देश्य हो। नौ महिनाको दौरानमा तल लेखिएका यि उद्देश्यहरू परिपूर्ति हुने छ।

१. व्यवसायिक सामाजिक सेवा कार्यकर्ता हुन अति आवश्यक गुणहरू- ज्ञान, शीप, धारणाहरूसँग सामान्य परिचित गराउँने।

२. सहभागीहरूलाई नेपालमा प्रचलित सामाजिक तथा विकास सम्बन्धी विभिन्न अवधारणा प्रति परिचित गराउँने

३. देशको आवश्यकता तथा श्रोत र क्षमताको विषयमा सचेत गराउँने।

४. सहभागीहरूको व्यक्तिगत विकास अभिवृद्धि गर्न जोड दिने।

५. सहभागीहरूलाई स्वावलम्बि वन्न प्रोत्साहित गर्ने तथा आत्मनिर्भर हुन उत्प्रेरित गर्ने।

६. सहभागीहरूलाई तिनीहरूको आफ्नो कार्यक्षमताको अधिकतम प्रदर्शन गर्न, व्यक्तिगत क्षमता तथा आत्म ज्ञानको बारेमा अवगत गराउँने मद्दत गर्ने।

७. सहभागीहरूलाई एक सामाजिक सेवकले सामना गर्नु पर्ने विविध चुनौतिहरूसँग जुध्न सक्षम बनाउँने।

८. देश निर्माणको लागि योगदान दिन सहभागीहरूलाई प्रोत्साहित गर्ने।

तालिमको स्वरूप

सैधान्तिक कक्षा

करिव पाँच महिना सम्म हप्ताको दुई दिन सैधान्तिक कक्षा दिईने छ। (विहिवार र शुक्रवार)

Field Placement

हप्ताको तीन दिन व्यवहारिक कक्षा काठमाडौं उपत्यका भित्रका विभिन्न संघ संस्थाहरूमा काम गर्न पठाईने छ। (स्वयं सेवकको रूपमा)-सोमवार देखि

बुधवार

Block Placement

ग्रामिण क्षेत्रमा कार्यरत गैर सहकारी संस्थासँग रही त्यस क्षेत्रको सेवा साथै अध्ययन ४५ दिनको हुने छ।

विशेष कक्षाहरू

विशेष कक्षाहरू पुरा दिनको हुने छन्। यो प्रत्येक विषय एक हप्ता वा सो भन्दा बढि दिनको हुने छ।

अवलोकन भ्रमण

तालिमको अवधि भित्र सहभागीहरूलाई विभिन्न संस्थाहरूमा अवलोकन भ्रमण गराईने छ।

स्वः अध्ययन

छानिएका निरिक्षकको सहयोगमा हरेक सहभागीले दिईएको विषयमा स्वः अध्ययन तयार पार्दछे।

अन्य क्रियाकलापहरू

छात्र / छात्रावासको नियमित बैठक,

कर्मचारीहरूसँगको बैठक, Talk Programme, Debate, हाजिरी जवाफ, Creative Show, Talent Show, रात्री भोज तथा अन्य क्रियाकलापहरू पनि तालिमको अवधि भित्र गरिने छ।

सहभागीहरूको योग्यता

- SLC वा सो सरह उत्तिर्ण।
- नेपाल र नेपालीहरूको सेवा गर्ने प्रतिबद्धता।
- सामाजिक र नैतिक मुल्यहरू प्रति प्रतिबद्धता।
- तालिम पुरा भैसके पछि दुई वर्ष सम्म सेवामा लाग्ने।
- समाजमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउन ईच्छुक र सोही अनुसारको अवधारणा भएको।
- नेपाली जनताहरूको सेवा र विकासको लागी आफ्नो तर्फबाट त्याग गर्न तत्पर।

निवेदन दिने प्रक्रिया

- निवेदन फारम यस संस्थाबाट प्राप्त गर्न सकिने छ। अथवा यस संस्थाको website वाट उक्त फारम download गर्न सकिने छ।
- उक्त फारम यस केन्द्रले तोकिएको मिति भित्र पासपोर्ट साइजको दुई प्रति, अटो साइजको एक प्रति फोटो सहित बुझाउनु पर्ने छ।

- अन्तरवार्ताको लागि छनौट गरिएका निवेदनकर्ताहरू मात्र अन्तर्वार्तामा संलग्न गराइने छ।
- यस केन्द्रको छनौट समिति द्वारा छानिएका निवेदकहरूलाई मात्र तालिममा संलग्न गराउने छ।
- फाराम ३० नोभेम्बर सन् २०१०/१४ मंसिर २०६७ भित्र बुझाउनु पर्दछ।

नोट : छानिएका निवेदकहरूलाई अन्तरवार्ताको मिति फोन द्वारा जानकारी गराइने छ। अन्तरवार्ताद्वारा छानिएका व्यक्तिहरूको नामावलि १७ डिसेम्बर सन् २०१०। २ पौष २०६७ का दिन यसै संस्थाको सूचना पाटीमा टाँसिने छ।

तालिम कार्यक्रम तालिका सन् २०११

- १० जनवरी २०११ : Hostel सहभागीहरू आई पुग्नु पर्ने
- ११, १२ जनवरी : परिचयात्मक कार्यक्रम
- १३ जनवरी : कक्षा संचालन
- १७ जनवरी : फिल्ड शुरु
- १७ सेप्टेम्बर, २०११ : दिक्षान्त समारोह

छात्र तथा छात्रावासको सुविधा

महिला तथा पुरुष सहभागीहरूको लागि छुट्टा छुट्टै वस्ने व्यवस्था मिलाइएको छ। छात्र/छात्रावास लाई सिकने सिकाउने वातावरण अभिवृद्धि गर्न सबै सहभागीहरूको तर्फबाट मैत्रीभावको आवश्यकता हुन्छ। केन्द्रको सम्बन्धित कर्मचारीको सहयोगमा सहभागीहरूलाई छात्र/छात्रावास संचालन गर्न दिइने छ। छात्र / छात्रावासमा गरिने विभिन्न क्रियाकलापहरू व्यवस्थित रूपमा गर्न सहभागीहरू बीच राम्रो समन्वय हुनुपर्ने छ।

छात्र / छात्रावास संचालनको लागि सहभागीहरूको तर्फबाट पालै पालो नेतृत्व गर्ने व्यक्ति छानिने छ। यसरी छानिएको व्यक्तिले छात्र / छात्रावासलाई प्रदान गरिएको बजेट खर्च गरी ठिक तरिका वाट चलाउनु पर्ने छ। छात्र / छात्रावास आकर्षक र सफा राख्ने जिम्मा छात्र / छात्रावासमा वस्ने सबै सहभागीहरूको हुने छ।

छात्र / छात्रावासमा रहने सहभागीहरूले निम्न

कुराहरू आफ्नो साथमा ल्याउनु पर्ने छ।

१. तन्ना २ वटा
२. तक्रिया खोल २ वटा
३. व्यक्तिगत प्रयोगका सामानहरू ब्रस, सावुन इत्यादी
४. छाता
५. टर्च लाईट

निम्न कुराहरू यस संस्थाबाट प्रदान गरिने छ।

१. भाडाकुंडाहरू
२. ओछ्यान
३. सिरक
४. फर्निचर
५. तक्रिया

तालिम शुल्क

(भर्ना हुदा एक मुस्ट बुझाउनु पर्ने रकम)

दरखास्त फाराम शुल्क रु. १००/००

भर्ना शुल्क रु. १५००/००

धरौटी रु. १५००/००

कूल तोकेको रकमको ५० % रकम

कूल तालिमको शुल्क

- Hostel मा वस्ने सहभागीको लागि रु. ५७,५००/००
- दीवा सहभागीको लागि रु. ३०,५००/००

नोट : माथि उल्लेखित बाहेक अन्य व्यक्तिगत खर्चहरू सहभागी स्वयंले व्यहोर्नु पर्ने छ। रु. १ हजार ५ सय धरौटीको रूपमा रहने छ। यो रकम तालिमको समाप्ति पछि सम्बन्धित पक्षलाई फिर्ता गरिने छ। छात्रवृत्ति पाउने सहभागीको हकमा धरौटी रकम फिर्ता हुने छैन।

CURRICULUM 2011

Social Work:

- Theories & Principles of Social Work
- Social Work Administration
- Clinical Social Work
- Psychology

Community Development:

- Theories & Principles of CD
- Development Trends and Practices in Nepal
- Animation an Social Change
- Community Analysis
- Gender & Development
- Current status of Nepal
- Non-formal Education (REFLECT)
- Participatory Rural Appraisal (PRA)
- Saving & Credit Process
- Human Rights
- Environment

Special Topics:

- Community Health
- Sustainable Agriculture
- Training of grassroots level trainers (TOT)
- Conflict Transformation/Peace Building
- Report/Proposal Writing
- Exposure Trips

Practical Classes

- Field Placement
- Block Placement
- IS
- Extra Curricula Activates

Communication Media:

- Principles & Theories of Development Communication
- Street Play

(Some Topics may change after curriculum review in December 2010)

सेवाको लागि युवा तालिम

नों महिने सामाजिक सेवा तालिम कार्यक्रम

जनवरी १० - सेप्टेम्बर १७, २०१४

सामाजिक सेवा अध्ययन केन्द्र

खुमलटार, ललितपुर

पो. ब. नं. ८९७५, ई. पि. सि. ८६०

काठमाडौं, नेपाल।

फोन नं. ५ ५२२८५३, ५ ५२३ ६१५

ई मेल : swi@wlink.com.np

www.swi-nepal.org